

INTRO- DUKTION **ELEVER**

**FREGATTEN JYL-
LAND – PÅ TVÆRS
AF HISTORIEN**

MATERIALE TIL HISTORIE-
UNDERVISNING PÅ UNGDOMS-
UDDANNELSERNE

INTRODUKTION TIL ELEVER

MATERIALE TIL HISTORIEUNDERVISNING PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

4 OPGAVESÆT

Vejledning og introduktion for elever til undervisningsmaterialet om fregatten Jylland, specielt tilegnet til ungdomsuddannelsernes historieundervisning. Materialet kan anvendes selvstændigt, men vi håber meget, at I bruger det som forberedelse/supplement til et besøg på fregatten Jylland.

Hvad er formålet?

Faget historie skal bruges til at forstå den samtid vi lever i, og hvordan vi er nået hertil. Dette materiale skal bruges til at forstå de store industrielle, politiske og samfundsmæssige omvæltninger i 1800-tallet, som er fundamentet for udviklingen af det moderne samfund. Som hybrid er fregatten Jylland et fremragende eksempel på, hvordan den industrielle revolution langsomt skred frem, og som minisamfund, et billede på Danmarks udvikling i sidste halvdel af 1800-tallet. Fregatten Jylland er et skib med mange historier, så uanset hvordan I arbejder med materialet, vil der være meget mere at lære. Her kan I også få indsigt i livet ombord og viden om, hvordan historie huskes kollektivt og bruges politisk.

Læringsmål

Med fregatten Jylland som eksempel er det meningen med undervisningsmaterialet, at I lærer og forstår nogle af de læringsmål, regeringen har sat. Planen er, at I efterfølgende kan:

- Redegøre for udviklingslinjer i Danmark
- Analysere samspil mellem mennesker
- Forklare samfundsmæssige forandringer
- Formulere historiske problemstillinger og relatere dem til jeres egen tid
- Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende
- Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, inklusiv historiebrug

Materialet består af fire sæt

Sæt 1 og 2 er næsten ens, med lidt forskelle i sværhedsgrad.

Fregatten Jylland: En hybrid mellem tradition og fornyelse (sæt 1)

Mellem tradition og fornyelse (sæt 2)

Fregatten Jylland blev bygget som et traditionelt fuldrigget sejlskib af træ, men var samtidig udstyret med en dampmaskine. Fordi det er konstrueret til begge fremdriftsformer, kan man se, hvordan flåden både ville inddrage det nye, men samtidig ikke var parat til at opgive det gamle. Man kan se, at den industrielle og teknologiske udvikling kom gradvis – ikke fra den ene dag til den anden.

At være ombord var som at være i et lille samfund i sig selv. Tidens samfundsændringer, med indførelsen af demokratiet, kan på nogle punkter ses i hvem der var ombord og hvordan de blev behandlet. Samtidig kan man se, hvordan militærets effektivitet og beredskab betød, at det langt fra var alle demokratiets nye ligestillingsiltag, der brød igennem. En effektivitet og et beredskab, der stadig i dag gør militæret hierarkisk og indskrænker den personlige frihed. Der kan altså også trækkes tråde op til nutiden.

Livet ombord fregatten Jylland 1862-87 (sæt 3)

Der var ikke stor forskel på livet ombord på Jylland og på mange andre af flådens skibe. Destinationerne for togterne var måske forskellige, men alt, der foregik på skibet under rejserne, lignede hinanden. Sømændenes hverdag var præget af rutiner og hårdt arbejde, men der var også fritid, der skulle udfyldes med et eller andet. Derudover havde skibet sit eget retssamfund, delvist adskilt fra resten af Danmark. Ombord havde man andre regler, der skulle overholdes og andre måder at straffe på.

Fregatten Jylland: Mellem erindringshistorie og historiebrug (sæt 4)

Særligt i de politiske diskussioner om finansiering til bevaringen af fregatten Jylland har historiebrug spillet en aktiv rolle. Folk, der arbejder for at skaffe penge til fregatten Jylland, har brugt skibets historie på forskellige måder for at understrege vigtigheden af fregattens bevaring. På samme måde er skibet også brugt i andre politiske sammenhænge; som et samlende nationalt symbol for forsvar, eller som inspirerende billede på teknologisk innovation og fremdrift. Derudover er der også debatter i de historiske kredse om, hvorvidt man kan sige, at Jylland vandt sit eneste søslag eller ej.

Brug af supplerende litteratur

Der er en del supplerende materiale til at besvare arbejdsspørgsmålene. Det er ikke meningen, at I skal bruge alt, men I skal have mulighed for at bruge så meget af materialet, som I vil. Det handler til dels også om, at I skal lære at udvælge materiale.

Der er to typer supplerende litteratur.

- Kilder: breve, dagbogsfortegnelser og nyhedsartikler
- Fremstillinger: bøger og artikler skrevet om emnet i eftertiden

Meget af det supplerende materiale er gammelt. Det betyder, at sproget kan være noget anderledes, end I er vant til, så vær forberedte på det. Af samme årsag vil der også være ord og udtryk, både i de gamle kilder og i fremstillingerne, som vi ikke længere bruger, og som ikke er velsete i dag. At kunne forstå og forholde sig til, hvordan man formulerede sig tidligere, er en del af historiefaget.

